Van spinnewiel tot Driessenshof

1

A

Aalten was nog klein in 1820. Dat kun je ook zien aan het aantal inwoners. In 1819 woonden er in Aalten, Bredevoort en buurtschappen maar 4913 inwoners (bijna 5000). Hoeveel inwoners heeft de gemeente Aalten nu?

.....

Geef op de plattegronden van Aalten en Bredevoort met een rode kleur aan hoe groot ongeveer de bebouwde kom rond 1820 was.

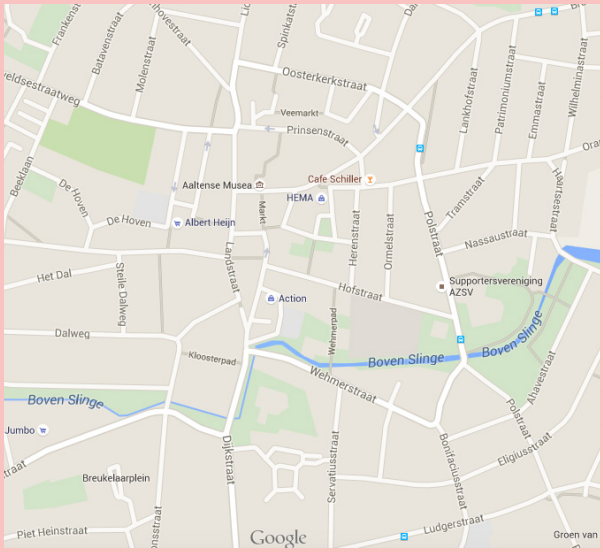

1

B

"Achterstraat" heette toen de straat die (in Aalten) loopt achter de huizen van de Bredevoortsestraatweg, vanaf de Veemarkt en verderop uitkomt op de Bredevoortsestraat. Zoek op de plattegrond op hoe die straat tegenwoordig heet.

.....

Weet je waarom die zo genoemd is?

.....

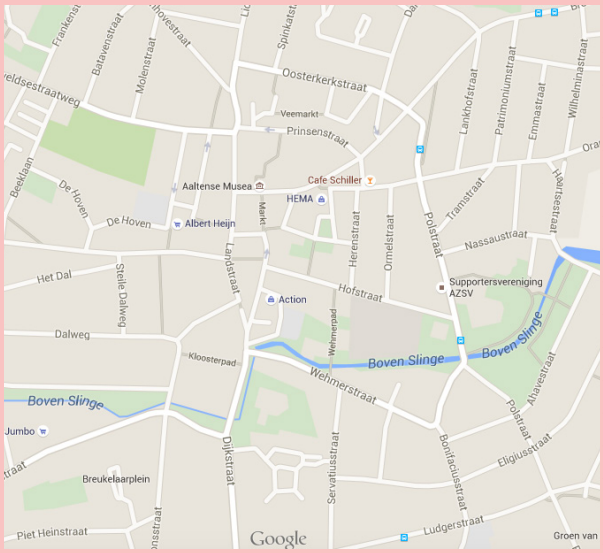

2

C

Vlas is een nuttige plant, die al 3000 jaar wordt gekweekt. Van de vezels van de droge stengel worden draden gesponnen. Die draden worden gebruikt om er een lap stof van te weven. Hoe noemen we die stof?

....

Als vlas op de akker staat heeft het een heel mooie groene kleur. De bloemen zijn wit of blauw. Na de bloei komen er zaadbolletjes aan. Die moeten er eerst afgehaald worden voordat je de stengel verder kunt gebruiken. Dat deed de boer vroeger met de hand. Hij trok steeds een bosje vlas over een kam (de repel). Dit werkje was dus repelen. De zaadbolletjes vallen eraf. De zaadjes zijn heel vet. Er wordt vaak olie uit geperst. Van de droge stof die over blijft maakt men lijnkoeken en lijnkoekjes. Voor wie is dit voedsel?

....

2

D

Eerst komt het spinnen en dan het weven. Spinnen is het maken van een draad. Het is al een heel oude kunst. Zo lees je in het bijbelverhaal dat de Israëlieten tijdens de reis door de woestijn, op weg naar het beloofde land, wol en vlas kunnen spinnen. Ze kennen nog geen spinnewiel, maar ze spinnen met een steen aan het einde van de draad. In oude verhalen kom je het spinnewiel al tegen. Kun je een sprookje noemen waar een spinnewiel in voorkomt?

.....

Van spinnewiel tot Driessenshof

2

E

Het weven is al duizenden jaren bekend. De Egyptenaren wikkelen hun mummies in linnen stof. Hier in de Achterhoek waren al honderden jaren mensen die konden weven. Ze werden “Wever” genoemd. Daarom is “Wevers”hier ook een achternaam. Ken je oud volksversje waarin een “Wever” voorkomt?

.....

2

F

Wanneer was ook weer die Franse tijd?

.....

3

G

Aan welke (Nederlandse) koning werd die brief geschreven denk je? (hiernaast zie je hem)

.....

3

H

Toen werden hier textielfabrieken gebouwd. Nu gaan de fabrieken weer dicht. Wat bedoelt men met: “Het werk verdwijnt naar ‘lage-lonen-landen’”?

.....

Van spinnewiel tot Driessenshof

3

I

Er was nog een reden voor de Bocholtse ondernemers om over de grens in Aalten een textielfabriek te beginnen. Als ze in Nederland hun textiel wilden invoeren en verkopen, dan moesten ze invoer ... betalen
(woord afmaken)
.....

4

J

Welke straat in Bredevoort herinnert aan dat "bleken"?
.....

4

K

Naar de fabriek. De jongen is nu in zijn tiende jaar; Hij kan nog niet lezen of schrijven zowaar. Maar vader verdient weinig en moeder is ziek. Het kind moet dus mee naar de fabriek. Als draadjesmaker wordt het geplaatst. Te midden van 't werktuig dat ronkt en dat raast. Jongen: 'Ach vader, 't is hier zo benauwd!' Vader: 'Pas op!! Of anders grijpen de riemen uw kop!'
(Naar een gedichtje van J.P. Vuylsteke)

Kinderarbeid was vroeger heel normaal. Werken in de fabriek onder de 12 jaar werd later door de 'Kinderwet-van Houten' verboden. Kun je uitzoeken in welk jaar dat was?
.....

5

L

Van de Katoenplant gebruikt men het pluis van de zaadbol. Daar kan een draad van gesponnen worden. In Amerika waren grote katoenplantages. Daar werkten tot 1865 veel negers (vervangen door 'mensen uit "Afrika"? "Neger" is niet zo'n nette term) als slaaf op de plantages. Er is een beroemd boek over het leven van de slaven. Hoe heet dat boek?
.....
Wanneer werd de slavernij daar afgeschaft? .....
.....

Van spinnewiel tot Driessenshof

6

N

Door wie en wanneer werd de eerste bruikbare stoommachine (in Engeland) gebouwd?

.....

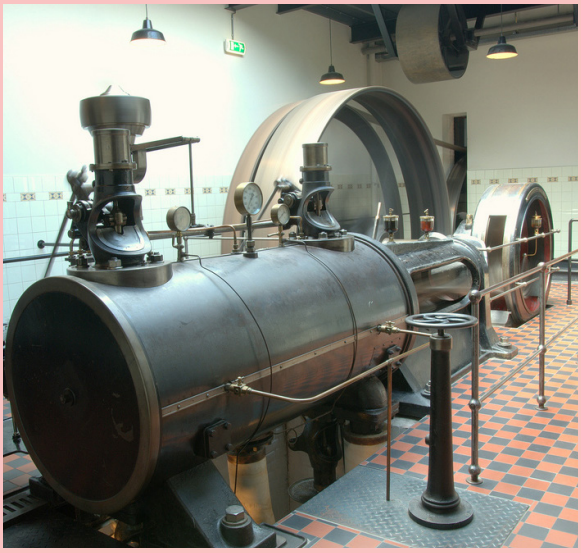

7

M

Ook in Nederland werd steenkool uit de grond gehaald. Dat gebeurde welke provincie?

.....

8

O

Wanneer reed in ons land de eerste trein? En waar was dat?

.....

7/9

P

Als je in die tijd naar Bocholt ging, dan moest je lopen. Niet langs de weg die nu de Bocholtsestraatweg heet, maar langs een andere weg (vanaf Plein Zuid). Die straatweg is er nog steeds. Het is een kortere weg. Buiten het dorp is het een zandweg. Daarlangs gingen vroeger ook de bodes met vracht en brieven naar Bocholt. Welke weg gebruikte men toen?
(gebruik zonodig de plattegrond)

.....

Aan het eind van die weg. Kun je de (groene) grens over. Dan zie verderop (in Duitsland) een straatnaambordje: Alte Aaltener Strasse. Vertaal dit eens in het Nederlands:

.....

Van spinnewiel tot Driessenshof

7/9

P

Zet nummers (1 t/m 9) op de plattegrond van Aalten of Bredevoort op de volgende plaatsen:

1. De plaats waar Anton Driessen in 1826 een spinfabriek start (zie leesstuk 4)
2. De Driessenshof (zie leesstuk 4)
3. De plaats waar in 1849 de eerste stoommachine van Oost-Gelderland in gebruik werd genomen (zie leesstuk 6)
4. Hier staat nu nog een bijna gesloopte oude textielfabriek (zie leesstuk 10)
5. De stationsstraat
6. De tramstraat

In Bredevoort:

7. De straat waar in 1834 de weverij van Van Eijck stond (zie leesstuk 4)
8. De stationsweg
9. De tramstraat

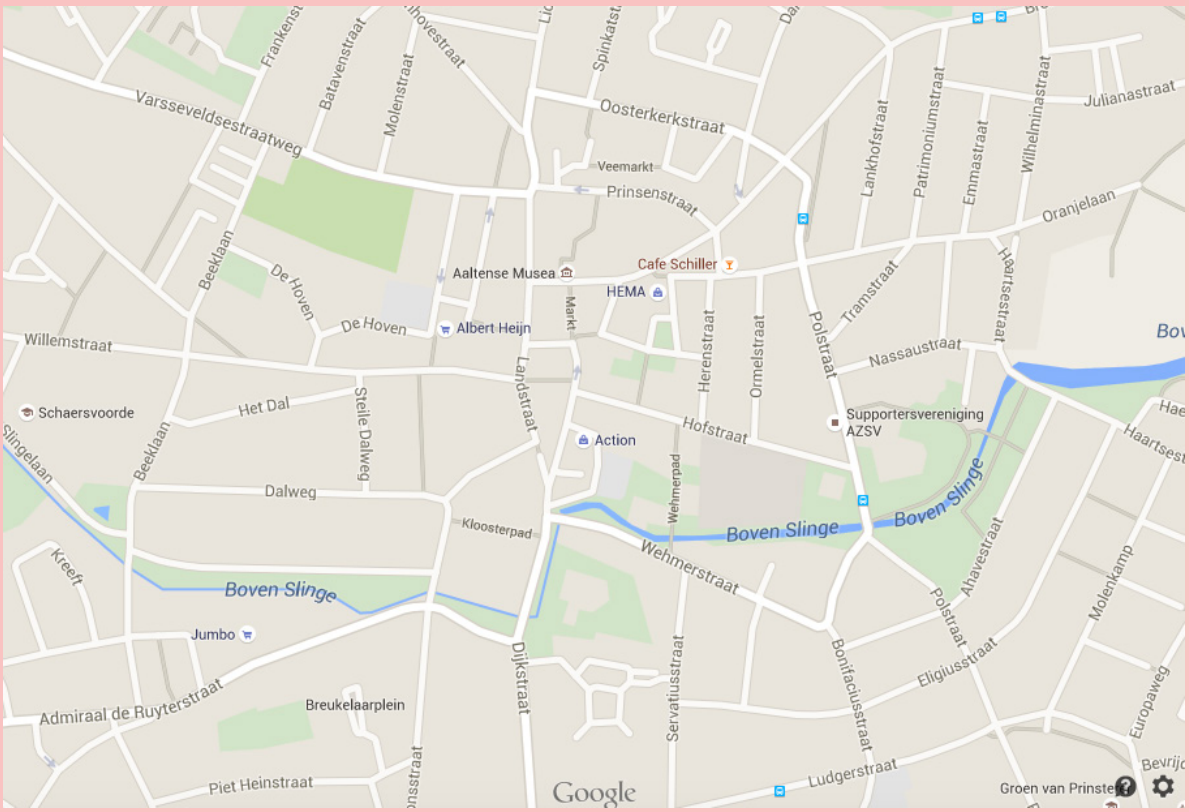
Varsseveldsestraatweg
Batavenstraat
Molenstraat
Oosterkerkstraat
Veemarkt
Prinsenstraat
Julianastraat
Oranjelaan
Aaltense Musea
Cafe Schiller
HEMA
Albert Heijn
De Hoven
Beeklaan
Willemstraat
Schaersvoorde
Het Dal
Steile Dalweg
Landstraat
Markt
Herenstraat
Ormelstraat
Polstraat
Tramstraat
Nassaustraat
Supportersvereniging AZSV
Hofstraat
Action
Dalweg
Kloosterpad
Wehmerpad
Boven Slinge
Wehmerstraat
Ahavestraat
Molenkamp
Kreeft
Jumbo
Dijkstraat
Servatiusstraat
Bonifaciusstraat
Eligiusstraat
Admiraal de Ruyterstraat
Breukelaarplein
Piet Heinstraat
Ludgerstraat
Europaweg
Google